

KONKURSS!

Nākamnedēļ portālā
www.jelgavasvestnesis.lv
būs iespēja laimēt biļetes

uz Slavas Mitrošina un draugu orķestra
koncertu «Latviešu blūzi»,
kas Jelgavas kultūras namā notiks
31. oktobrī pulksten 19.

SEKO! PIEDALIES! LAIMĒ!

4. sākumskolas stadionā sākas būvdarbi



Foto: Ivars Veiliņš

■ **Anastasija Miteniece**

Šonedēļ pie Jelgavas 4. sākumskolas Pulkveža Oskara Kalpaka ielā sāka skolas stadiona pārbūvi. «Ar ES fonda atbalstu realizējot sporta laukuma pārbūvi, tiek attīstīta skolas infrastruktūra un nodrošināta moderna mācību vide – paredzēts, ka jau pavasarī skolēni un citi jelgavnieki varēs novērtēt daudzfunkcionālo sporta stadiona kompleksu,» norāda Jelgavas pašvaldības Attīstības un pilsētplānošanas pārvaldes projektu vadītāja Mairita Stepiņa.

asfaltbetona segums, kas līdz šim kalpojis kā skrejceļš un basketbola laukums.

Būvniecības iecere paredz maksimāli izmantot platību, sadalot stadionu sektoros un nodrošinot atsevišķus laukumus dažādiem sporta veidiem. Kopumā daudzfunkcionālo sporta kompleksu plānots izbūvēt un labiekārtot 1,307 hektāru platībā. Lielākie objekti, kas atradīsies stadiona vidusdaļā, būs 270 metru garš skrejceļš ar četriem celiņiem, ko klās gumijas segums, kā arī 40x60 metru plašs futbola laukums ar mākslīgo segumu. Turklāt aiz futbola laukuma vārtiem drošības nolūkos tiks izbūvēts sešus metrus augsts aizsargtīkls ar demontējamiem stabiem. Stadionā tiks ierīkots arī basketbola laukums, multispēļu laukums – apvienotais laukums volejbolam, minihandbolam un minifutbolam –, kā arī vingrošanas vieta, kur tiks izbūvēti

septiņi trenāžieri. Šajos laukumos tiks izmantots moderns seguma risinājums – gumijas pārklājums. Tāpat stadionā būs lodes grūšanas un tāllēkšanas sektors, kā arī tiks nodrošināts apgaismojums, kas iepriekš tur nav bijis.

«Paredzēts, ka stadionu ikdienā izmantos ne vien Jelgavas 4. sākumskolas, bet arī Jelgavas Amatu vidusskolas audzēkņi, iedzīvotāji un sportisti dažādu sacensību laikā, tādēļ stadiona teritorijā tiks izbūvēta atsevišķa gērbtuves ēka, kurā būs divas gērbtuves ar dušām, četras tualetes un noliktava stadiona inventāra glabāšanai,» norāda M.Steipiņa. Bet dažāda mēroga sacensību vajadzībām tiks izbūvēta tribīne ar 60 skatītāju sēdvietām.

Jāpiebilst, ka gar esošo piebraucamo ceļu no Zirgu ielas puses būs autostāvvietā 18 automašīnām. Tāpat teritorijā plānoti dažādi labiekārtojuma elementi – gājēju

celiņi, soliņi, velonovietnes, apstādījumi, atkritumu urnas, bet pie autostāvvietas – atkritumu konteineri.

Līdz novembra vidum paredzēts veikt lielāko pārbūves darbu daļu – demontēt vecos elementus un segumu, izbūvēt jauno segumu un daļēji paveikt citus teritorijas labiekārtojuma darbus. Oktobrī tiks uzsākta arī gērbtuves ēkas būvniecība, un stadiona kopējais plānotais būvniecības termiņš ir astoņi mēneši.

Darbus objektā veic SIA «Reaton LTD», būvuzraudzību nodrošina «Jurēvičs un partneri», bet autoruzraudzību – «BM – projekts». Kopējās būvdarbu izmaksas ir 1 595 823, 95 eiro, ieskaitot PVN. Projekts tiek realizēts ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstu projekta «Jelgavas Amatu vidusskolas infrastruktūras uzlabošana un mācību aprīkojumu modernizācija, 2. kārtā» gaitā.

23. augustā – atceres pasākums Svētbirzē

■ **Ritma Gaidamoviča**

Ceturtdien, 23. augustā, pulksten 14 Svētbirzē notiks atceres pasākums, pieminot stiprinisma un nacisma upurus, kā arī Baltijas ceļa 29. gadadienu.

Piemīņas pasākumā ikviens aicināts nolikt ziedus uz memoriālās sienas «Ciešanu ceļš» un pie piemīņas akmens Svētbirzē, tādējādi pieminot divus nozīmīgus notikumus Latvijas vēsturē – 1939.

gada 23. augustā noslēgto Molotova–Ribentropa pakta un 1989. gada 23. augustā īstenoto akciju «Baltijas ceļš», informē Jelgavas pašvaldības iestādē «Kultūra».

Šogad aprit 79 gadi kopš Molotova–Ribentropa pakta parakstīšanas, sadalot PSRS un Vācijas ietekmes sfēras Austrumeiropā, kā arī 29 gadi kopš Baltijas ceļa, kad apmēram divi miljoni cilvēku, sadevušies rokās, simboliski atspoguļoja Baltijas valstu vienotību, veidojot aptuveni 600 kilometru garu dzīvo ķēdi, kas savienoja Baltijas valstu galvaspilsētas.

Sakārto ietves posmu Aspazijas ielā

■ **Anastasija Miteniece**

Aspazijas ielas posmā no bērnu dārza «Pasaciņa» līdz Asteru ielai atjaunots ietves segums – sadrupušā asfaltbetona vietā ieklāts bruģis. Tie bija šovasar pēdējie ietves seguma atjaunošanas darbi, par kuriem tika lemts, izvērtējot atlikušos pieejamos līdzekļus ietvju sakārtošanai, norāda pašvaldības iestādē «Pilsētstarpniecība».

Jūlija sākumā atjaunots ietves posms Aspazijas ielā no autobusu pieturas «Asteru iela» līdz «Pasaciņas» iebrauktuvei, savukārt nupat sakārtots atlikušais 85 metrus garais Aspazijas ielas ietves posms.



Foto: Ivars Veiliņš

«Nobruģēta gan ietve Aspazijas ielā, gan neliels celiņš pie gājēju pārejas krustojumā ar Asteru ielu,» stāsta «Pilsētstarpniecības» Apsaimniekošanas nodaļas vadītājs Imants Auders. Jāpiebilst, ka darbu laikā Aspazijas ielā bērnu dārza pusē pārbūvēta arī pieturvietā – sadrupušais asfaltbetona paaugstinājums nomainīts pret bruģētu vienlaidu segumu, savukārt tuvākajā laikā tiks uzstādīta arī pieturvietas platforma ar nojumi.

Jāpiebilst, ka šovasar gājēju ietve sakārtota arī Meiju ceļa posmā no 38. līdz 46.A namam, Asteru ielas posmā no Dambja līdz Māras ielai, Skolotāju ielas posmā no 3. nama līdz Dambja ielai, kā arī Vaļņu ielas posmā no 13. nama līdz Pētera ielai. Savukārt jauna pieturvietā izbūvēta Aspazijas un Satiksmes ielā.

Bērnu sociālās aprūpes centru gada laikā atstājuši 39 bērni

■ **Jana Bahmane**

Pēdējā gada laikā Jelgavas Bērnu sociālās aprūpes centru atstājuši 39 bērni – lielākā daļa atgriezusies pie bioloģiskajiem vecākiem, vairāki nonākuši audžuģimenēs, aizbildniecībā vai pārcēlušies uz bērnu SOS ciematu.

deinstitutionalizācijas (DI) projekta galveno mērķi – ikvienam bērnam ir nepieciešama ģimene, un dzīve iestādē nav savienojama ar bērniņu. «Skaidri apzinoties, ka līdz ar bērnu aiziešanu arī paši zaudēs darbu, iestādes darbinieki tāpat ieguldīja maksimālas pūles, lai bērni varētu nokļūt mājās. Paldies ģimenēm, kuras uzņēma mūsu bērnus, jo bez tām mums nebūtu izdevies sasniegt šādu rezultātu. Vairākas ģimenes piesaistījusi Jelgavas Bāriņtiesa, savukārt ar vecākiem, uzlabojot situāciju izcelsmes ģimenēs, aktīvi strādājuši Jelgavas Sociālo lietu

pārvaldes sociālie darbinieki,» norāda I.Kovaļevska.

Šobrīd Jelgavas Bērnu sociālās aprūpes centrā dzīvo astoņi bērni – divas 16 un 13 gadus vecas māsas, brālīis un māsa 13 un 15 gadu vecumā, meitene, kurai oktobrī paliks astoņpadsmit gadu, kā arī trīs pilngadīgi jauniesi, kuri pagaidām izteikuši vēlmi palikt sociālās aprūpes centrā. Kopš 2017. gada 1. augusta iestādi atstājuši 39 bērni, savukārt tajā ievietots tikai viens.

«Man nav bažu par tiem bērniem, kuri šeit vairs nedzīvo, – esmu droša, ka viņi nonākuši labās ģimenēs. Esam arī atraduši iespēju

divu ģimeņu bērnu izmitināt SOS ciematā Valmierā – centānīes, bet tā arī neizdevās piesaistīt ģimenes, kas varētu uzņemt četrus bērnus uzreiz, un, lai nešķirtu brāļus un māsu, pieņemts lēmums par viņu pārceļšanos uz SOS ciematu. Tas ir īpaši pietuvināts dabiskajai videi – bērni dzīvo kopā ar audzimumam un auklīti, līdz ar to atmosfēra ir daudz ģimeniskāka nekā sociālās aprūpes centrā,» skaidro I.Kovaļevska.

Viņa papildina, ka jau gandrīz gadu centrs veiksmīgi sadarbojas ar Jelgavas Svētā Simeona un Svētās Annas pareizticīgo katedrāles

draudzi un šajā laikā pie krustvecākiem ticis 21 bērns. «Iegūstot krustvecākus, bērni sajūt personisku saikni – lielākā daļa bērnu dodas pie viņiem ciemos, pavada laiku kopā. Saskaņā ar krustvecākiem viņi gūst izpratni par to, kas ir ģimene un kādas attiecības tajā valda,» stāsta I.Kovaļevska.

Jelgavas domes priekšsēdētāja vietniece Rīta Vectirāne uzsver, ka ievērojama sociālās aprūpes centrā dzīvojošo bērnu skaita samazinājums viennozīmīgi vērtējams pozitīvi, un norāda uz nepieciešamību pārskatīt DI plānu. «Kad tika uzsākts DI process, Jelgavas

Bērnu sociālās aprūpes centrā dzīvo vairāk nekā piecdesmit bērnu. Tobrīd neviens nevarēja prognozēt, kā bērnu skaits mainīsies, kad sāksies sociālā kampaņa, sabiedrības un potenciālo audžuģimeņu izglītošana. Protams, prognozējam bērnu skaita samazinājumu, bet nevarējām paredzēt, ka tas būs tik ievērojams,» norāda R.Vectirāne. Viņa papildina, ka tuvākajā laikā plānots pārskatīt DI plānu un lemt par iespējamām korekcijām tajā. Jāatgādina, ka plāns paredz Jelgavas Bērnu sociālās aprūpes centra bērniem izveidot ģimenes māju Jelgavā, Nameja ielā.

Strādājošos aicina mācīties par ES līdzekļiem

■ **Anastasija Miteniece**

15. augustā valstī startēja ES fondu finansētā pieaugušo izglītības projekta 3. kārtā, kurā ikviens strādājošais vecumā no 25 gadiem var pieteikties mācībām, lai iegūtu jaunas kompetences vai pārkvalificētos. «Šajā projekta kārtā Jelgavā plašā piedāvājuma aizvien ir izglītības programmas metalapstrādes, šūšanas un ēdināšanas jomā, bet kā jaunums – iespēja apgūt logistikas speciālista, elektrotehniķa un ēku būvtehniķa profesiju,» stāsta pieaugušo izglītības projekta koordinatore Jelgavā Diāna Alatirjova. Pieteikties mācībām, kuras sāksies novembrī, iespējams līdz 17. septembrim.

Mācībām projekta «Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide» 3. kārtā piedāvātajās programmās, tāpat kā iepriekš, var pieteikties strādājošie no 25 gadiem, tostarp pašnodarbinātie un jaunie vecāki, kas ir darba attiecībās un devušies bērnu kopšanas atvaļinājumā. Kopumā tiek piedāvātas izglītības programmas 11 tautsaimniecības nozarēs – tekstilizstrādājumu un apģērbu ražošanas, pārtikas rūpniecība un lauksaimniecība, ēdināšana un tūrisms, transports un loģistika, enerģētika, ķīmiskā rūpniecība, būvniecība, kokrūpniecība, metalapstrāde, kā arī informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) Pieaugušo izglītības pārvaldības nodaļas vadītājs Ingus Zitmanis norāda, ka arī šajā projekta kārtā nozaru ekspertu padomes vērtēja situāciju tautsaimniecībā, kā arī cieši sadarbojās ar darba devējiem, lai saprastu, kādas profesijas un kurās nozarēs šobrīd ir aktuālas. «Projekta padome apkopoja 11 aktuālākās nozares un profesijas, bet gala piedāvājums lielā mērā ir atkarīgs no tā, kādas izglītības programmas pieteiktušas izglītības iestādes,» tā I. Zitmanis, papildinot, ka Jelgavā plašākais izglītības programmu piedāvājums ir metalapstrādes, enerģētikas, šūšanas un ēdināšanas jomā.

Šajā projekta kārtā pieaugušo izglītības projekta mācību programmām Jelgavā var pieteikties sešās izglītības iestādēs – Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrā (ZRKAC), Jelgavas tehnikumā, Jelgavas Amatu vidusskolā, mācību centrā «Buts», mācību un konsultāciju centrā «ABC», kā arī SIA «Autoskola «Credo autoprieks»».

Pilsētas izglītības iestādēs uzsvēr – projekta 3. kārtā ņemuši

vērā iepriekšējo pieredzi un mainījuši pieeju, izvēloties, kādas mācību programmas strādājošajiem piedāvāt. Šoreiz Jelgavā vairākumā pieejamas ilgākas profesionālās pilnveides un profesionālās tālākizglītības programmas, kuru nobeigumā var iegūt kvalifikāciju un profesiju. Bet neformālo jeb īso programmu piedāvājums ir manāmi sarucis. «Neformālās izglītības programmas ir dažu dienu kursi. Manuprāt, ja cilvēkam ir mērķis apgūt jaunu profesiju, tam jāpievēršas nopietnāk. Šī iemesla dēļ strādājošajiem piedāvājam tikai tālākizglītību,» teic Jelgavas Amatu vidusskolas direktore Edīte Bišere. Viņa skaidro, ka tādejādi tiek piedāvātas līdz šim pieprasītās izglītības programmas metalapstrādes, ēdināšanas un šūšanas jomā.

Jelgavas tehnikuma direktore vietniece Nona Jakušova stāsta, ka šajā projekta kārtā iestāde izvēlējās nepiedāvāt neformālās mācību programmas, jo iepriekšējās kārtās jelgavniekiem par tām bijusi neliela interese. «Projekta 1. kārtā mūsu piedāvājums bija ļoti plašs – vairāk nekā 15 neformālo izglītības programmu dažādās jomās, taču diemžēl interese par tām bija minimāla – knapi nokomplektējām dažas grupas,» tā N. Jakušova. Viņa skaidro, ka šī iemesla dēļ projekta 3. kārtā tiek piedāvātas tikai tālākizglītības programmas, kurās var iegūt profesiju: «Turpinām piedāvāt apgūt līdz šim projekta dalībnieku pieprasīto automehāniķa un lokmetinātāja profesiju, bet kā jaunumu – elektromontiera specialitāti.»

ZRKAC, kas šajā projekta kārtā nodrošina tikai vienu neformālo programmu – par datu analīzi un pārskatu veidošanu –, norāda, ka iestādē piedāvā apgūt daudzas neformālās izglītības programmas, kas iedzīvotājiem interesē, tomēr tās neatbilst šajā kārtā VIAA norādītajām nozarēm un pieprasījumam.

Savukārt mācību centrs «Buts» šoreiz nodrošinājis plašākas izvēles iespējas, piedāvājot gan jaunas neformālās, gan arī profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmas. «Piedāvājumā ir Jelgavā līdz šim nebijušas profesionālās pilnveides programmas, piemēram, tūrisma plānu izstrāde, kontrolleru programmēšana un apmācības par ēku iekšējo elektrotīklu tehnisko ekspluatāciju. Tāpat, novērojot jelgavnieku interesi, pirmoreiz piedāvājam apgūt logistikas speciālista profesiju, bet, ņemot vērā darbaspēka trūkumu būvniecības nozarē, – ēku būvtehniķa un elektrotehniķa profesiju,» stāsta mācību centra «Buts» Jelgavas filiāles vadītāja Ingrida Ābolkalna.

«Jelgavas Vestnesis» jau rakstīja, ka projekts tiek īstenots ar ES un valsts atbalstu, tādēļ strādājošajam jāsedz tikai līdzmaksājums 10 procentu apmērā no mācību

maksas. D. Alatirjova skaidro, ka izglītības iestādēs ir noteikta maksa par mācību programmām – atbilstoši izvēlētajai mācību programmai konkrētā izglītības iestādē mācību maksu 90 procentu apmērā segs ES fondi un valsts, savukārt atlikušie 10 procenti būs strādājošā līdzmaksājums. Piemēram, no Jelgavā piedāvātajām izglītības programmām mazākais līdzmaksājums ir 7,20 eiro, savukārt lielākais – 208,80 eiro. Nodarbinātajiem ar maznodrošinātās vai trūcīgas personas statusu mācības tiek nodrošinātas bez maksas.

Pieteikties mācībām var elektroniski, klātienē jebkurā izglītības iestādē, kas projekta gaitā piedāvā apmācības, kā arī vērsties ZRKAC Svētes ielā 33, 300. kabinetā, pie pieaugušo izglītības projekta koordinatore D. Alatirjovas. Ar koordinatori iespējams sazināties pa tālruni 27800576 vai 63012149, kā arī e-pastu diana.alatirjova@zrkac.jelgava.lv.

Jāpiebilst, ka pieteikties elektroniski iespējams, aizpildot pieteikuma veidlapu, kas atrodama mājaslapā www.macibaspieaugusajiem.lv vai projektā iesaistīto izglītības iestāžu mājaslapā. Pēc aizpildīšanas pieteikums ir jāparaksta, jāieskenē vai jānofotografē un pa e-pastu jānosūta izglītības iestādei, kurā vēlas mācīties. Tāpat, ja nepieciešams, elektroniski jāpievieno arī citi dokumenti – ja pieteikums tiek iesniegts tālākizglītības programmā, jāpievieno ieskenēts izglītību apliecināošs dokuments, bet, ja cilvēkam piešķirts maznodrošinātās vai trūcīgas personas statuss, – ieskenēta attiecīga izziņa. Dokumenta oriģināls būs jāuzrāda brīdī, kad pieteikums tiks izskatīts, dati pārbaudīti un klātienē ar izglītības iestādi slēgts līgums par apmācībām.

Būtiski uzsvērt, ka, iesniedzot dokumentus klātienē – izglītības iestādē vai ZRKAC pie pieaugušo izglītības projekta koordinatore D. Alatirjovas –, pieteikšanās kārtība ir līdzīga. Proti, jāaizpilda pieteikums un jāiesniedz dokumentu kopija, uzrādot oriģinālu. Jāpiebilst, ka pie koordinatore D. Alatirjovas var vērsties arī tad, ja rodas šaubas par mācību programmas izvēli.

Strādājošajiem jelgavniekiem iespēja pieteikties apmācībām ir ne tikai mūsu pilsētā, bet izglītības iestādēs visā Latvijā – apmācības piedāvātas vairāk nekā 400 mācību programmās. Katrs strādājošais projektā var iesaistīties vienu reizi. Plašāka informācija par izglītības programmām un mācību iespējām pieejama mājaslapā www.macibaspieaugusajiem.lv, kā arī ZRKAC.

Jāpiebilst, ka projektu «Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide» finansē Eiropas Sociālais fonds un Latvijas valsts, sešu gadu laikā – līdz 2022. gada 31. decembrim – ieguldot vairāk nekā 25 miljonus eiro.



Foto: no JV arhīva

Jelgavas pilsētas izglītības iestādes piedāvā

Izglītības iestāde	Izglītības programma/iegūstamā kvalifikācija	Mācību ilgums	Līdzmaksājums 10%*	Kopējā mācību maksa*
Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrs	Datu analīze un pārskatu veidošana	40 stundas	18 EUR	180 EUR
Mācību centrs «Buts»	Apmācība darbam ar motorzāģi un krūmgriezi	16 stundas	7,20 EUR	72 EUR
	Autokrāvēja vadītājs	16 stundas	7,20 EUR	72 EUR
	Personas datu aizsardzība un IT drošība	32 stundas	14,40 EUR	144 EUR
	Transportlīdzekļu vadītāju periodiskā apmācība (95. kods)	35 stundas	15,75 EUR	157,50 EUR
	Datu analīze un pārskatu sagatavošana ar «MS Excel»	40 stundas	18 EUR	180 EUR
	Punktveida metināšana	80 stundas	36 EUR	360 EUR
	Šūto un dekoratīvo izstrādājumu ražošanas tehnoloģija	80 stundas	36 EUR	360 EUR
	Apgaismes un spēka instalācijas ierīkošana, ēku iekšējo elektrotīklu tehniskā ekspluatācija	80 stundas	36 EUR	360 EUR
	Tūrisma produktu izstrāde	160 stundas	36 EUR	360 EUR
	Kontrolleru, mikrokontrolleru un mikroprocesoru sistēmu programmēšana	160 stundas	43,56 EUR	435,60 EUR
	Ēku iekšējo elektrotīklu tehniskā ekspluatācija	160 stundas	43,56 EUR	435,60 EUR
	Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG)	480 stundas	156,60 EUR	1566 EUR
	Rokas lokmetinātājs	480 stundas	156,60 EUR	1566 EUR
	Logistikas darbinieks	960 stundas	110 EUR	1100 EUR
	Elektrotehniķis	960 stundas	133,10 EUR	1331 EUR
Ēku būvtehniķis	960 stundas	139,70 EUR	1397 EUR	
Jelgavas tehnikums	Automehāniķis	960 stundas	148,50 EUR	1485 EUR
Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG)	640 stundas	208,80 EUR	2088 EUR	
Elektromontieris	640 stundas	87,12 EUR	871,20 EUR	
Jelgavas Amatu vidusskola	Datorizētas ciparu vadības CNC metalapstrādes darbvaldu iestatītājs	960 stundas	148,50 EUR	1485 EUR
Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG)	640 stundas	208,80 EUR	2088 EUR	
Konditors	960 stundas	130,90 EUR	1309 EUR	
Pavārs	960 stundas	130,90 EUR	1309 EUR	
Šūto izstrādājumu izgatavotājs	960 stundas	114,40 EUR	1144 EUR	
Tekstiliju ražošanas operators	640 stundas	74,88 EUR	748,80 EUR	
Mācību un konsultāciju centrs «ABC»	Rasēšanas pamati	16 stundas	7,20 EUR	72 EUR
Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG) (2. kvalifikācijas līmenis)	480 stundas	156,60 EUR	1566 EUR	
Rokas lokmetinātājs (MMA)	480 stundas	156,60 EUR	1566 EUR	
SIA «Autoskola «Credo autoprieks»»	Periodiskā apmācība transportlīdzekļa vadītājam (95. kods)	35 stundas	15,75 EUR	157,50 EUR

* mācību maksu 90% apmērā sedz ES fondi un valsts, 10% ir strādājošā līdzmaksājums; nodarbinātajiem ar maznodrošinātās vai trūcīgas personas statusu mācības ir bez maksas.

Pieaugušo izglītības projekta gaitā mācības strādājošajiem no 25 gadu vecuma Jelgavā nodrošina sešas izglītības iestādes.

Pieteikums izvēlētajai mācību programmai jāiesniedz elektroniski, sūtīt parakstītu un ieskenētu veidlapu pa e-pastu konkrētai izglītības iestādei, ierodoties izglītības iestādē vai Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrā Svētes ielā 33.

- **Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrs** Svētes ielā 33, 301. kabinetā, pirmdienās no pulksten 15 līdz 20, otrdienās, trešdienās, ceturtdienās no pulksten 9 līdz 18 (pusdienas pārtraukums – no pulksten 13 līdz 14). Kontakti: ilze.osite@zrkac.jelgava.lv; 63012169; www.zrkac.lv.
- **Jelgavas Amatu vidusskola** Akadēmijas ielā 25, 2. stāvā, 11. kabinetā, darba dienās no pulksten 8 līdz 16. Kontakti: avsk@izglitiba.jelgava.lv; 63022610; www.javs.lv.
- **Jelgavas tehnikums** Pulķveža Oskara Kalpaka ielā 37, 204. kabinetā, no pirmdienas līdz ceturtdienai no pulksten 8 līdz 17, piektdienās no pulksten 8 līdz 15. Kontakti: info@jelgavastehnikums.lv; 27767715; www.jelgavastehnikums.lv.
- **Mācību centrs «Buts»** Jāņa ielā 4, 105. kabinetā, no pirmdienas līdz ceturtdienai no pulksten 8.30 līdz 17.30, piektdienās no pulksten 8.30 līdz 16.15. Kontakti: jelgava@buts.lv; 27898039; 27898029; www.buts.lv.
- **Mācību un konsultāciju centrs «ABC»** – pieteikšanās tikai elektroniski pa e-pastu abc@abc.edu.lv. Kontakti: 26431304 (darba dienās no pulksten 8.30 līdz 17.30); www.abc.edu.lv.
- **Autoskola «Credo autoprieks»** – pieteikšanās tikai elektroniski pa e-pastu info@credoautoprieks.lv. Kontakti: 67220800; www.credoautoprieks.lv.

Darba inspekcija pārbauda pilsētas būvobjektus



Foto: Ivars Veiliņš

■ Anastasija Miteniece

Kritieni no jumta, traumas nenostiprinātu sastatņu dēļ – tie ir tikai daži nelaimes gadījumi, kas gadiem tiek piedzīvoti būvobjektos, kuros neievēro darba drošības prasības. Ar mērķi laicīgi novērst bīstamās situācijas Valsts darba inspekcija (VDI) kopš būvniecības sezonas sākuma pastiprināti veic tematiskās pārbaudes būvniecības objektos. «Katru gadu būvnieki darba drošības aspektā kļūst arvien apzinīgāki, tomēr dažviet pārkāpumi vēl joprojām tiek konstatēti, piemēram, darbs augstumā bez aizsardzības līdzekļiem, nenostiprinātas sastatnes un kāpnes, darbam nepiemērots apģērbs. Līdztekus drošības pārkāpumiem uzņēmumos tiek atklāta arī neregistrēta nodarbinātība,» norāda Zemgales reģionālās VDI vecākā inspektore Silvija Emule. Kopumā sezonas laikā pilsētā paredzēts veikt 14 ar darba drošību un Darba likuma normu ievērošanu saistītas tematiskās pārbaudes, kā arī aptuveni 40 pamatpārbaudes par dažādiem būvniecības uzņēmumu darbības aspektiem.

VDI norāda, ka līdz šim pilsētā veiktas aptuveni 20 dažādas pārbaudes. Šogad pastiprināta uzmanība tiek pievērsta darbam augstumā, nodarbināto kolektīvajiem un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kā arī Darba likuma ievērošanai. Pārbaudes tiek organizētas gan lielos objektos, kuru būvdarbu līgumsummas sniedzas pāri miljonam eiro, gan arī vidējos un pavisam nelielos. «Nav nozīmes, vai objektā strādā 60 cilvēki un tiek renovēta ēka no pamatiem vai viens cilvēks un tiek krāsota privātmājas fasāde – likums vienādi jāievēro abos gadījumos,» tā S.Emule. Viņa skaidro, ka visbiežāk pārbaudes objektos, kur notiek vērienīgi būvdarbi, tiek ielānotas laicīgi – daļu izvēlas sistēmā pēc nejausības principa, tāpat tiek ņemti vērā inspektoru novērojumi un iedzīvotāju sniegtā informācija. «Pilsētā būvdarbi ir kā uz delnas, un dažādas situācijas pamana paši inspektori, nereti reaģē kaimiņi, kuri redz pārkāpumus, piemēram, ka darbs uz pretējā nama jumta notiek bez drošības trosēm, saņemam arī anonīmus zvanus no pašiem celtniekiem, kuriem nav samaksāta alga vai ir bažas par drošību savā darbavietā,» tā S.Emule.

Būvnieki sāk apzināties riskus

S.Emule stāsta, ka gadu gaitā nopietnākie pārkāpumi būvniecībā saistīti ar vieglprātīgu attieksmi pret darba drošības prasībām. Tiesa, rupju pārkāpumu šogad ir krietni mazāk. «Pārbaudot redzam, ka vairums uzņēmēju beidzot ir sapratuši: ievērot fundamentālas būvniecības darba drošības prasības ir vieglāk un lētāk, nekā maksāt sodus un risināt dažādu nopietnu negadījumu sekas,» stāsta inspektore, vērtējot, ka to pamazām apzinās arī celtnieki, kuri, kā paši atzīst, vismaz reizi redzējuši nelaimes gadījumus vai zina kādu, kurš cietis būvlaukumā. «Pirms vairākiem gadiem, nogrūstot nenostiprinātas būvbedres sienām, gāja bojā jauns puisis; pirms trīs gadiem no jumta nokrita un smagas traumas guva kāds vīrietis; pagājušā gada nogalē, sagāzoties četrus metrus augstām sastatņu konstrukcijām, dažādas traumas guva divi darbinieki. Tās bija liktenīgas situācijas, un diemžēl bieži vien tikai pēc šādiem negadījumiem cilvēkiem rodas izpratne, kāpēc ir svarīgi ievērot darba drošību,» tā S.Emule, tur-

pinot, ka šobrīd nopietnākie pārkāpumi pilsētas būvobjektos saistīti ar sastatņu stiprināšanu: «Situācijas ir dažādas, piemēram, veicot ārdarbus, sastatnes nav piestiprinātas pie ēkas sienas, tās izvietotas uz nestabilas virsmas, konstrukcijas ir daļēji bojātas.» Visbiežāk neatbilstības tiek konstatētas ēkās, kur notiek nelieli remontdarbi, jo, kā stāsta VDI inspektore, lielajos būvobjektos darbiem tiek piesaistīti dažāda profila būvnieki – viens liek logus, otrs krāso fasādi, trešais uzstāda un sagatavo sastatņu konstrukcijas. «Šādā veidā katra darba daļa ir konkrēta uzņēmuma atbildība, līdz ar to objektos vērojama lielāka kārtība, bet situācijās, kad viens būvniecības uzņēmums veic teju visus darbus, pret drošību mēdz būt vieglprātīgāka attieksme. Tā ir gan ekonomija, izmantojot nolietotas vai bojātas sastatņu konstrukcijas, gan paviršība, novietojot tās, kā nu pagādās,» tā S.Emule.

Gadījumos, kad tiek apdraudēta celtnieku drošība, VDI izsaka brīdinājumu par darbu apturēšanu; ja noteiktajā termiņā pārkāpums nav novērsts, darbi būvdarbu vietā tiek apturēti. Arī šogad pilsētā izteikti vairāki šādi brīdinājumi.

Klasika: celtnieki bez ķiveres un krokšos

Lai gan pamata drošības prasības ievēro arvien biežāk, dažas vēl joprojām tiek ignorētas. «Ja pirms daudziem gadiem runājām par resursu trūkumu un to, ka atsevišķiem uzņēmumiem ir dārgi nodrošināt dažādus aizsardzības līdzekļus, tad šobrīd tie kļuvuši krietni pieejamāki un tiek sarūpēti, bet celtnieki tos tāpat neizmanto. «Klasika ir darbs bez ķiveres un cimdiem. Kājās – nevis necaurdurami speciāli apavi, bet iesļūcenes vai krokši. Atrunas ir dažādas – karsti, neērti, novilku vien uz dažām minūtēm... Tomēr jāsaprot, ka jebkurā gadījumā šie ir kā nelielas drošības pasākumi ir tie, kas var pasargāt no nopietnām traumām un nelaimes gadījumiem,» uzsver S.Emule. Viņa stāsta, ka šādas situācijas raksturīgas dažāda mēroga būvlaukumos: «Celtniekus grūti pārmācīt, bet tas ir darba devēja izaicinājums. Esam pieredzējuši dažādas prakses – vieni uzņēmumā ievieš bonusu sistēmu par darba drošības ievērošanu, citi – soda sankcijas par tās neievērošanu.» Pārkāpumi dažos objektos šogad fik-

sēti arī saistībā ar brīdinājuma zīmēm. S.Emule akcentē, ka izvietot zīmes objektā ir pāris minūšu darbs, kas novērs uzreiz vairāku negadījumu iespējamību. «Lielākos objektos ir darba aizsardzības speciālisti, kas šādas nianses kontrolē, bet mazāka apjoma būvdarbu laikā bieži vien saskaramies ar nezināšanu un diskusijām par to, ka ievērot prasības ir dārgi, jo, piemēram, speciāli jāizgatavo vairākas brīdinājuma zīmes – ka ēkā ir zemi griesti, paaugstinājums, slidens... Šādos gadījumos mums vienmēr ir piemērs, kā tas paveicams bez lieliem izdevumiem. Protī, vajadzīga informatīva zīme, ka notiek būvdarbi, un to var izdrukāt, bet, lai būtu redzami paaugstinājumi, pietiek ar uzlīmētu spilgtu līmlenti,» norāda inspektore, papildinot, ka tādējādi pārkāpumi tiek novērsti 15 minūšu laikā, pirms vēl beigusies pārbaude.

Uzņemas risku nodarbināt nelegāli

Lai gan sezonas laikā pārsvarā notiek tematiskās pārbaudes, akcentējot darba drošību, papildus tiek analizēti arī citi uzņēmuma darbības aspekti. Viens no biežākajiem pārkāpumiem, kas līdz šim konstatēti vairākos būvniecības uzņēmumos, ir neregistrēta nodarbinātība. S.Emule stāsta, ka inspektori objektā sarunu bieži vien sāk nevis ar būvdarbu vadītāju, bet padotajiem. Ja tās gaitā inspektoram rodas kādas aizdomas, piemēram, cilvēks nezina, kādā uzņēmumā strādā, vai stāsta, ka strādā pirmo dienu, tādēļ viņam nav darba līguma, notiek detalizētāka pārbaude. «Ja drošības aspektā saskatāmi uzlabojumi, tad šajā jomā virzības pagaidām nav. Ir būvnieki, kas nodarbina cilvēkus bez darba līguma un maksā *aploksne*, ir gadījumi, kad privātā būvdarbu vietā cilvēks strādā kā pašnodarbinātā persona, bet Valsts ieņēmumu dienesta (VID) reģistrā tam nav attiecīga statusa. Ir tādi uzņēmēji, kuri darbiniekiem uzrāda minimālo darba laiku, bet nodarbina ilgāk, kā arī tādi, kas uzrāda pilnu darba laiku, bet papildus veic neregistrētas *haltūras*. Tāpat šogad pilsētas objektos darbojas lietuviešu un poļu uzņēmumi, kuri nodarbina moldāvus, uzbekus, gruzīnus, poļus un ukraiņus. Tādās darba attiecībās pastāv zināma birokrātiska specifika, kas ne vienmēr tiek ievērota,» skaidro S.Emule.

Strādniekiem – nenokārtotas kredītaistības

«Dzirdam dažādas versijas, kāpēc objekts nodarbina un strādā neoficiāli. Nemainīgi biežākais iemesls ir būvnieka vēlme ekonomēt uz nodokļu rēķina un darbinieka nevēlēšanās saņemt algu oficiāli. Teiksim, cilvēkam ir vairāki *ātrie* kredīti, kas ilgstoši netiek nomaksāti, un viņš lūdz pieņemt darbā bez līguma, lai no oficiālajiem ienākumiem neatvelk parādus. Tāpat būvnieki atrunājas ar darba spēka trūkumu sezonā: nav darbinieku, bet objekts jānodod laikā, tāpēc ņem tos, kas gatavi strādāt. Daudziem celtniekiem nav arī obligātās veselības pārbaudes, tāpēc oficiāli nodarbināt viņus nedrīkst,

BIEŽĀKIE PĀRKĀPUMI



Foto: no VDI arhīva

Viens no nopietnākajiem pārkāpumiem, ko šogad pilsētas būvobjektos konstatēja Valsts darba inspekcija, ir nenostiprinātas sastatnes. Daži būvnieki ekonomijas nolūkos izmanto nolietotas konstrukcijas, kurām trūkst metāla daļu un pamatnes, savukārt citi – drošas sastatnes, tomēr novieto tās uz nelidzenas virsmas un nepiestiprina pie ēkas sienas, tādā veidā radot risku piedzīvot kritienu no augstuma.



Vairākos būvobjektos šosezon fiksētas nedroši novietotas kāpnes, tāpat bez jebkādiem papildu darba aizsardzības līdzekļiem būvnieki kāpj uz vaļējām konstrukcijām.



Konstatējot nepilnības būvdarbu vietā, Darba inspekcija uzdod tās novērst, un rezultāts vienmēr tiek pārbaudīts. Šajā gadījumā darba vide bija piegriezta un radīja risku strādniekiem pakļūpt. Pēc inspekcijas vizītes pārkāpums novērsts.

bet apmaksāt veselības pārbaudes darba devējs negrib,» norāda S.Emule.

Viņa atzīst, ka darbs bez līguma ir riskants abām pusēm. Darba devējam – jo darbinieks var atļauties vienkārši neatnākt uz darbu, darba ņēmējam – jo viņam nebūs nekādu tiesību gadījumā, ja solītā alga netiks izmaksāta. «Sezonā šādas situācijas nav retums – katru nedēļu saņemam informāciju no strādniekiem, kuri lūdz palīdzēt. Jāuzsver gan, ka lielajos objektos šādi gadījumi ir krietni retāki, jo ģenerāluzņēmēji baidās par savu reputāciju, lai varētu startēt iepirkumos. Tāpat secinājām, ka par labu darba organizācijai nākusi elektroniskās darba laika uzskaites sistēmas ieviešana objekts ar izmaksām virs miljona eiro. Tā samazina iespēju nodarbināt nelegāli un atvieglo pārbauzu norisi. Un, lai gan gadās situācijas, ka darbinieks aizmirst *nopikstināt* darba laika uzskaites elektronisko karti un darba dienas beigās sistēmā viņam uzrādās 24 stundu darba laiks, kopumā šajos objektos ir lielāka kārtība,» tā viņa. Arī šajā ziņā lielākās problēmas konstatētas privātajos objektos, kur strādā it kā pašnodarbinātie būvnieki, kam nav nedz līguma par būvdarbu veikšanu, nedz arī attiecīga reģistrācija VID.

Ja pakalpojuma līgums ar darbu veicēju netiek noslēgts vai tiek noslēgts, bet personai VID nav attiecīga statusa, soda sankcijas piemēro pasūtītājam, savukārt tad, ja pakalpojuma līgums noslēgts ar uzņēmumu, kurš celtniekus nodarbina nelegāli, sodu maksā būvnieks. Par Darba likuma pārkāpšanu VDI var piemērot sodu no 350 līdz 7100 eiro, bet, ja pārkāpums gada laikā notiek atkārtoti, sankcijas ir lielākas.

S.Emule norāda: pārbaudes notiek ar mērķi laicīgi novērst iespējamus negadījumus, nevis sodīt, tomēr situācijas ir dažādas un atkarīgas no būvnieka. «Ir pieredzējuši būvnieki, kuri dažkārt piemirst par niansēm, tomēr gadu gaitā jau ir *izaudzināti* pamata drošības un Darba likuma ievērošanas jautājumus. Ir jauni uzņēmumi, kas tikai mācās, tādēļ likumsakarīgi ir ar tiem sadarboties, lai nākamajos objektos pārkāpumi neatkārtotos,» uzsver inspektore, papildinot, ka tāpat ir virkne uzņēmēju, kas gadu gaitā ekonomijas un vieglprātības dēļ turpina neievērot likumus. Šajā gadījumā viņiem tiek piemēroti sodi, kas bieži vien ir pietiekami liela motivācija, lai par pārkāpumiem vismaz aizdomātos.

